

Sygn. akt VII U 3304/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Mirosław Major

Protokolant Stażysta Szymon Solecki

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2018 r. w Poznaniu

odwołania **H. N.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

z dnia 22 września 2017 r., znak: (...)

w sprawie **H. N.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o wysokość emerytury

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 września 2017 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., dokonał rozliczenia przysługującej H. N. emerytury w związku z osiągniętym w 2016 r. przychodem i zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w związku z osiągniętym w 2016 r. przychodem w wysokości 37 416,56 zł i przekroczeniem niższej kwoty granicznej ustalonej dla tego okresu w wysokości 34 054,40 zł, tj. do zwrotu kwoty 3 362,16 zł. Jako podstawę prawną decyzji organ rentowy wskazał art. 103-105, art. 127, art. 138-140, art. 141 ust. 1-3 oraz art. 142-144 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz. U. z 1992 r, Nr 58, poz. 290 ze zm.) oraz ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.).

Od powyższej decyzji odwołał się H. N., wnosząc o jej zmianę. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że kwota 2 113 zł tzw. „trzynastej pensji”, którą otrzymał z tytułu zatrudnienia w 2015 r. w Zespole Szkół (...) w P., powinna być wliczona do przychodu za rok 2015, a nie za rok 2016, jak to uczynił ZUS. Wskazane świadczenie („trzynastka”) została odwołującemu wypłacona w lutym 2016 r., jednak powyższe nie ma nic wspólnego z przychodem i zarobkowaniem w 2016 r., bowiem dotyczy bezpośrednio przychodu i zarobkowania w 2015 r. Zdaniem odwołującego, takie rozwiązanie jest przyjęte w orzecznictwie, np. w wyroku Sądu Najwyższego o sygn. I UZP 5/06. Nadto, takie rozwiązanie przyjmuje się również w przypadku opóźnienia w wypłacie wynagrodzenia, gdyż ta okoliczność pozostaje poza wpływem uprawnionego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując wcześniejszą argumentację oraz wskazując, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa, zarówno pod względem rachunkowym, jak i merytorycznym. ZUS

podniósł, że skoro odwołujący otrzymał trzynastą pensję w 2016 r., to jest to faktyczny przychód za ten właśnie rok, bowiem właśnie w 2016 r. przychód ten został pozostawiony do dyspozycji odwołującego, tj. doszło do jego realizacji (wypłaty).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. N. urodził się (...)

W dniu 31 sierpnia 2012 r. odwołujący złożył wniosek o emeryturę (k. 1-3 akt ZUS).

Decyzją z dnia 15 listopada 2012 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej, przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 1 września 2012 r., tj. od następnego dnia od rozwiązania stosunku pracy (k.37 akt ZUS).

W związku z kontynuowaniem zatrudnienia świadczenie emerytalne pobierane przez odwołującego było co roku rozliczane w celu ustalenia, czy osiągnął z tytułu zatrudnienia przychód nie uzasadniający zmniejszenia emerytury lub zawieszenia prawa do tego świadczenia (k. 51, 71, 84, 110 akt ZUS).

W dniu 14 kwietnia 2017 r. do ZUS wpłynęło pismo z dnia 8 listopada 2016 r. z Gimnazjum w Komornikach informujące o wysokości przychodu odwołującego uzyskanego w 2016 r. Wykazana kwota przychodu za rok 2016 wyniosła 35 303,56 zł (k. 134 akt ZUS).

W zaświadczeniu z dnia 26 lipca 2017 r. wydanym przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w P. wskazano, że odwołujący był zatrudniony ww. placówce do dnia 31 sierpnia 2015 r., natomiast w lutym 2016 r. została mu wypłacona tzw. „trzynasta pensja” za 2015 r. w kwocie 2 113 zł (k. 144 akt ZUS).

W piśmie z dnia 26 sierpnia 2017 r. kierowanym do organu rentowego H. N. wniósł o zaliczenie ww. przychodu, tj. trzynastej pensji w wysokości 2 113 zł, wypłaconej w lutym 2016 r., do przychodu za rok 2015 r., a nie 2016 (k 142-143 akt ZUS).

Wobec powyższego organ rentowy dokonał rozliczenia emerytury odwołującego i ustalił, że przychody uzyskane przez niego w 2016 r. wyniosły łącznie 37 416,56 zł (tj. 35 303,56 zł + 2 113 zł) i przekroczyły niższą kwotę graniczną ustaloną w tym okresie na 34 054,40 zł. Tym samym uzasadniały ograniczenie świadczenia emerytalnego w tym okresie o kwotę 3 362,16 zł (tj. 37 416,56 zł – 34 054,40 zł).

Decyzją z dnia 22 września 2017 r. ZUS zobowiązał H. N. do zwrotu nienależnie pobranej emerytury za 2016 r. w łącznej kwocie 3 362,16 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację zawartą w aktach sprawy oraz w aktach organu rentowego o numerze (...). Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w sprawie, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby, w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej przez prawo formie. Nadto dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach.

Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił nadto na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie jest kwestia, czy emerytura pobrana przez odwołującego za 2016 r. w kwocie 3 362,16 zł jest świadczeniem nienależnie pobranym i w konsekwencji, czy odwołujący jest zobowiązany

do jej zwrotu. W związku z powyższym ustalenia przez Sąd wymaga, czy kwota tzw. trzynastej pensji wypłaconej odwołującemu w lutym 2016 r. przez pracodawcę, u którego odwołujący był zatrudniony w 2015 r., podlega zaliczeniu do przychodu odwołującego za rok 2015 czy za rok 2016.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Ustawodawca definiuje nienależne świadczenia w ustępie 2 powołanego przepisu stwierdzając, że są to:

- świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania, a także

- świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Ponadto za nienależnie pobrane świadczenia uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej, niż wskazana w decyzji tego organu, o czym stanowi ustęp 3 powołanego przepisu.

W rozpoznawanej sprawie przy ocenie, czy emerytura pobrana przez odwołującego za 2016 r. jest świadczeniem nienależnym, należy uwzględnić treść przepisu art. 104 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, regulującego kwestię zmniejszenia i zawieszania świadczeń w przypadku osiągnięcia przychodu podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Stosownie do treści art. 104 ust. 1 i ust. 8 cyt. ustawy emerytalnej, prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia.

W roku 2016 r. niższa kwota graniczna stanowiąca 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosiła 34 054,40 zł (M.P. z 2016 r. poz. 1130), a odwołujący uzyskał w tym roku przychód w wysokości 37 416,56 zł (tj. 35 303,56 zł + 2 113 zł), a więc w wysokości przekraczającej kwotę graniczną uzasadniającą zmniejszenie świadczenia emerytalnego o 3 362,16 zł (tj. 37 416 56 zł – 34 054,40 zł).

W ocenie Sądu, organ rentowy w pełni zasadnie przyjął, że tzw. trzynasta pensja w kwocie 2 113 zł, wypłacona odwołującemu w lutym 2016 r. przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w P., w którym H. N. był zatrudniony do dnia 31 sierpnia 2015 r., powinna zostać zaliczona do przychodu za rok 2016, a nie jak twierdzi odwołujący za rok 2015.

W myśl § 1 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz.U. z 1992 r., Nr 58, poz. 290) za „dochód osiągnięty” uważa się faktyczny dochód uzyskany przez emeryta lub rencistę w danym roku kalendarzowym. Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 22 stycznia 2008 r., wydanym w sprawie o sygn. III AUa 237/07, LEX nr 470116, stwierdził, że przez faktyczny przychód uzyskany przez emeryta lub rencistę w danym roku kalendarzowym - który w myśl § 1 ust. 1 i 3 rozporządzenia z 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty uwzględnia się przy ustalaniu, czy wystąpiły okoliczności powodujące zawieszenie lub zmniejszenie emerytury i renty - należy rozumieć faktyczny przychód osiągnięty w roku, w którym został pozostawiony do dyspozycji pracownika, tj. kiedy doszło do jego realizacji (wypłaty). Sąd Okręgowy cytowany pogląd w pełni podziela i aprobuje.

Wskazane przez odwołującego w treści odwołania orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2007 r., I UZP 5/06, nie może znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie, bowiem dotyczy zupełnie innego zagadnienia, niż kwestia zawieszania lub zmniejszenia świadczenia emerytalnego w razie przekroczenia określonego przychodu, a mianowicie

orzeczenie to dotyczy uwzględniania trzynastej pensji, ale przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury i renty. Są to zatem dwa zupełnie odrębne zagadnienia.

Odnosząc się z kolei do zarzutu, iż wypłata „trzynastki” w roku następnym, za który jest przyznawana, stanowi opóźnienia w wypłacie wynagrodzenia, a co za tym idzie okoliczność ta pozostaje poza wpływem uprawnionego i nie może działać na jego niekorzyść, należy wskazać, że zgodnie z art. 5 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 2217) wynagrodzenie roczne wypłaca się, z zastrzeżeniem ust. 3, nie później niż w ciągu pierwszych trzech miesięcy roku kalendarzowego następującego po roku, za który przysługuje to wynagrodzenie (ust. 2). Pracownikowi, z którym rozwiązano stosunek pracy w związku z likwidacją pracodawcy, wynagrodzenie roczne wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy (ust. 3). Zatem w niniejszej sprawie pracodawca był uprawniony do wypłaty odwołującemu „trzynastki” nawet do końca marca 2016 r. i nie stanowi to – wbrew twierdzeniom strony odwołującej – opóźnienia po stronie pracodawcy.

Reasumując powyższe, nie może budzić wątpliwości, że H. N. pobrał nienależnie świadczenie emerytalne w kwocie 3 362,16 zł (tj. 37 416,56 zł – 34 054,40 zł), które podlega zwrotowi na podstawie cyt. wyżej art. 138 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podnieść też należy, że odwołujący był pouczony o tym, że osiągnięcie przychodu w wysokości przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia będzie skutkowało zmniejszeniem świadczenia emerytalnego (pkt VII pouczenia zawartego na odwrocie decyzji z dnia 15 listopada 2012 r. o przyznaniu prawa do emerytury – k. 38 akt ZUS).

W tym stanie rzeczy, Sąd – na podstawie powołanych wyżej przepisów i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

(-) M. M.